

БАЛЮК В.В., здобувач гр. 073-196-05

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ТКАЧОВА С.С., канд. екон. наук, доц. кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування *Державний біотехнологічний університет, м. Харків*

ТОРГОВЕЛЬНА МЕРЕЖА СУПЕРМАРКЕТІВ «КЛАСС» ЯК СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНИЙ БІЗНЕС

Війна розділила торговельний бізнес України на «до» 24.02.2022 р. та «після». За даними Асоціації ритейлерів України, лише за перший місяць війни сумарно було закрито близько 29% торговельних об'єктів різних секторів. Зокрема, у секторі food-ритейлу було закрито 580 торговельних об'єктів, що становило 17% від загальної кількості магазинів. Згодом частина торговельних операторів відновлювала діяльність, орієнтуючись на хід бойових дій та зважуючи всі ризики, аби забезпечувати населення продуктами харчування. Проте досі достеменно невідома доля тих торговельних точок, які опинилися на тимчасово непідконтрольних Україні територіях. За даними GT Partners Ukraine, на окупованих територіях залишилось близько 350 магазинів українських продовольчих мереж, що становить 5% від загальної кількості торгових об'єктів у всій країні на початок 2022 р. При цьому, майже 25% магазинів в окупації знаходяться в Маріуполі, 22% знаходились у Херсоні та 6% – у Мелітополі [1]. Збитки торговельних мереж складають мінімум 50,7 млрд. грн., але це далеко не всі прямі збитки, яких зазнав український ритейл. На цьому етапі підраховано збитки тільки найбільших та найактивніших мережеских компаній. Багато регіональних мереж, немережеских підприємств, торговельні точки на ринках залишаються не порахованими. Тому реальна цифра прямих збитків буде набагато більшою [2].

Незважаючи на постійну загрозу обстрілів Харкова, у місті

продовжують працювати ринки, супермаркети й торговельні центри. За даними Харківської міської ради, у місті відновили роботу 70% супермаркетів та 68% ринків. Однією з лідируючих торговельних мереж Харкова є мережа супермаркетів «КЛАСС». Мережа об'єднує 14 магазинів, 7 з яких – це повноцінні торговельно-розважальні центри (ТРЦ). У складі мережі працюють власні бренди: магазини канцтоварів «Карандаш», дитячих товарів «Bambini», товарів для будинку «Style Home» та ресторани «Amato». Під брендом мережі «Daily» відкрито відділ піци, фуд-корт у центрі одного з супермаркетів, кондитерська, кафетерій та пекарня. Кожен день супермаркети «КЛАСС» обслуговують понад 100 тис. родин. Асортимент нараховує понад 90 тис. позицій товару. Щотижня в магазинах пропонується більше 5 тис. акційних позицій зі знижками до 90%. ТРЦ та супермаркети «КЛАСС» працюють щодня протягом всього періоду дії воєнного стану. В мережі постраждав один супермаркет, розташований на Північній Салтівці. Зараз компанія відновлює його та готує до відкриття. В 13 працюючих магазинах та ТРЦ відновили роботу 90% орендарів. Щомісяця спостерігається збільшення кількості покупців. З самого початку вторгнення росії в Україну, магазини завжди були відкриті та обслуговували покупців. Мережа всіляко підтримувала харків'ян: фахівці активно вели блог в Instagram, тим самим інформуючи людей про стан супермаркетів; випікали хліб на власних пекарнях; ділилися телефонами «Регіонального медичного центру» на безкоштовну онлайн консультацію [3]. У перші місяці війни, коли був дефіцит продовольчих товарів, у мережі свідомо не підвищували ціни. За виручкою виходили в невеликий плюс, моментами навіть в нуль або ж взагалі в мінус, але товар завжди був на полицях і чекав свого покупця. Незважаючи на активні бойові дії на кільцевій трасі в перші тижні нападу, постачальники мережі, ризикуючи власним життям, привозили товар до пунктів прийому. Люди чекали і сподівались на їхню допомогу. За 9 місяців війни мережа

«КЛАСС» змінила багато постачальників і виробників, і ця робота продовжується. Як соціально орієнтований бізнес торговельна мережа «КЛАСС» постійно реалізує багато важливих соціальних проєктів. Так, у травні 2022 р. у мережі створили проєкти #Кошикдобра та #Рукадопомоги, які діють й по сьогодні. #Кошикдобра – це продовольчий кошик, за допомогою якого можна допомогти харків'янам – тим, хто залишився в місті, втратив житло чи роботу, самотнім, пенсіонерам, кожному, хто потребує допомоги. Кошки розташовані в кожному супермаркеті мережі «КЛАСС». Кожен покупець може долучитися до доброї справи, залишивши будь-який продукт в кошику. Надалі сформовані продуктові пакунки щотижня волонтерами доставляються за адресами. #Рукадопомоги – це соціальний проєкт мережі, також спрямований на допомогу місту та харків'янам. У кожному супермаркеті можна придбати символ #Рукадопомоги за 10 грн. і стати одним з тих, хто робить добрі справи. Кошти з продажу символів спрямовуються на закупівлю всього необхідного для міських служб, захисників України та всіх харків'ян. Дякуючи цьому проєкту, у вересні було придбано та відправлено електрогенератори тим, хто через ворожі обстріли залишився без електроенергії. Слідкувати за цими проєктами можна на сторінці мережі в Instagram [3]. Станом на грудень 2022 р. в місті працюють 13 з 14 магазинів і ТРЦ мережі. Як показав час, мережі «КЛАСС» не страшні ні війна, ні відключення електроенергії. Керівництво мережі заздалегідь подбало про необхідність закупівлі потужних генераторів, які забезпечують магазини електроенергією на довгий час. Мережа супермаркетів «КЛАСС» – це Герой сфери торгівлі м. Харкова!

Список літератури:

1. За 4 місяці війни 350 магазинів українських food-ритейлерів опинилися в окупації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://allretail.ua/news/77318-za-4-misyaci-viyni-350-magaziniv-ukrajinskih-food-riteyleriv-opinilisya-v-okupacii>. 2. Прямі збитки українських ритейлерів за два місяці війни перевищили 50 мільярдів гривень - дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://delo.ua/uk/retail/pryami-zbitki-ukrayinskix-riteyleriv-za-dva-misyaci-viini-perevishhili-50-milyardiv-griven-doslidzennya-399326/>. 3. Сторінка мережі супермаркетів «КЛАСС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.instagram.com/market_klass/?next=%2F.